

**Ministerstvo pro místní rozvoj
Národní orgán pro koordinaci**

**Informace o stavu vyjednávání unijní legislativy
k politice soudržnosti po roce 2020**

Zpráva pro vládu ČR

Stav k 31. prosinci 2019

Obsah

ÚVOD.....	3
1 DOSAVADNÍ POKROK VE VYJEDNÁVÁNÍ LEGISLATIVY PRO POLITIKU SOUDRŽNOSTI 2021+.....	4
1.1 RAKOUSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ (AT PRES, 2. POL. 2018)	4
1.2 RUMUNSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ (RO PRES, 1. POL. 2019)	5
1.3 EVROPSKÝ PARLAMENT A TRIALOGY.....	5
1.4 FINSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ (FI PRES, 2. POL. 2019)	6
1.4.1 BLOK 1 PROGRAMOVÁNÍ A STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	6
1.4.2 BLOK 2 PODMÍNKY ZPŮSOBILOSTI A VÝKONNOSTNÍ RÁMEC	6
1.4.3 BLOK 5 ŘÍZENÍ A KONTROLA.....	7
1.4.4 PROJEDNÁVÁNÍ SPECIFICKÝCH NAŘÍZENÍ	7
2 „JUST TRANSITION FUND“	7
3 VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC A NEGobox	8
3.1 POSTUP VYJEDNÁVÁNÍ NEGoboxU ZA FI PRES	10

Úvod

Informace o stavu vyjednávání unijní legislativy k politice soudržnosti po roce 2020	Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (MMR-NOK) předkládá vládě ČR „ Informaci o stavu vyjednávání unijní legislativy k politice soudržnosti po roce 2020 “. Materiál je zpracován na základě usnesení vlády ČR ze dne 4. února 2019 č. 94 a navazuje na předchozí informaci předloženou vládě v červnu 2019. Cílem materiálu je informovat, k jakému pokroku dospělo vyjednávání příslušných návrhů nařízení k politice soudržnosti pro programové období 2021–2027 zejména v průběhu finského předsednictví.
Dosavadní průběh vyjednávání (2. pol. 2018 – 1. pol. 2019)	Po zveřejnění návrhů nařízení k politice soudržnosti v květnu a červnu 2018 byly vypracovány a v září vládou schváleny rámcové pozice k jednotlivým návrhům. Do poloviny roku 2019 se podařilo na úrovni Rady schválit částečné mandáty pro vyjednávání s Evropským parlamentem pro návrh obecného nařízení, návrh nařízení o Evropském fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti, návrh nařízení o Evropském sociálním fondu plus a návrh nařízení o Evropské územní spolupráci, vždy s výjimkou částí vyčleněných do tzv. negoboxu. Paralelně připravil své pozměňovací návrhy Evropský parlament a byly zahájeny trialogy, které ale byly z důvodu neúspěchu v nalezení shody prozatím ukončeny.
Pokrok dosažený v průběhu finského předsednictví (2. pol. 2019)	Finské předsednictví zaměřilo své úsilí na meziinstitucionální vyjednávání částí legislativy nezbytných pro zahájení programování. Během jednání na pracovní úrovni Rady byla průběžně mapována ochota členských států ustoupit z dosaženého kompromisního znění. V trialozích byly projednány tři z osmi bloků obecného nařízení, u kterých Výbor stálých zástupců COREPER vzal na vědomí pokrok dosažený v meziinstitucionálním jednání, a tento pokrok byl ze strany COREPER také schválen. Obdobně tomu bylo v případě nařízení o Evropské územní spolupráci.
Nově vytvořeny „Just Transition Fund“	Evropský parlament navrhl vytvoření nového fondu, tzv. „Just Transition Fund“ (Fond spravedlivé transformace), který by napomohl financovat restrukturalizaci v regionech zatížených těžbou uhlí. Iniciativu následně převzala Evropská komise, která začala připravovat návrh nařízení k tomuto fondu, jehož zveřejnění bylo odloženo na leden 2020. Zaměření tohoto fondu má být širší než jen uhelné regiony Pro ČR bude zásadní alokace fondu a zejména podmínky využití těchto prostředků, přičemž nemá docházet k vytváření různých pravidel, obzvláště pokud má tento fond spadat pod sdílené řízení.
Víceletý finanční rámec a negobox	Klíčové prvky víceletého finančního rámce spolu s vybranými částmi nařízení o politice soudržnosti byly vyňaty do negociačního balíčku (tzv. negoboxu). Zásadními tématy pro ČR jsou nastavení tematické koncentrace pro Evropský fond pro regionální rozvoj, navýšení podílu evropského spolufinancování, nežádoucí zkrácení pravidla pro zrušení závazku, navýšení možného převodu mezi fondy a výše předběžného financování. Finské předsednictví připravilo aktualizovaný návrh negoboxu, který ale nebyl přijat Evropskou radou, která na svém jednání v prosinci 2019 pouze jednala o hlavních rysech návrhu a vyzvala svého předsedu, aby jednání směřoval k dosažení konečné dohody.

1 Dosavadní pokrok ve vyjednávání legislativy pro politiku soudržnosti 2021+

Návrh **nařízení o společných ustanoveních**¹ (tzv. obecné nařízení; ON), návrhy specifických nařízení **pro jednotlivé fondy, jakož i nařízení o víceletém finančním rámci (VFR)** byly Evropskou komisí (EK) představeny během května a června 2018. V průběhu léta 2018 byly ke všem návrhům nařízení **vypracovány rámcové pozice ČR**, které popisují klíčové priority a pozice ČR pro vyjednávání jednotlivých ustanovení těchto nařízení.

Projednávání legislativního balíčku zahájilo **bulharské předsednictví** (1. pol. 2018), pod jehož vedením byly legislativní návrhy představeny a proběhly k nim první orientační diskuse.

Projednávání za účasti zástupců všech členských států probíhá na **Pracovní skupině pro strukturální opatření (SMWP; pracovní skupina Rady EU)**. Zde dojednané kompromisní texty jsou dále potvrzovány usneseními Výboru stálých zástupců (COREPER II), a následně Rady pro obecné záležitosti (GAC). **Výsledkem této linie projednávání jsou návrhy, s nimiž Rada vstupuje do dalšího vyjednávání.**

Kompromisní texty Rady jsou částečným mandátem pro vyjednávání s **Evropským parlamentem (EP)**. Ten připravil **vlastní pozměňovací návrhy**, které jsou podkladem pro **vyjednávání v trialozích**. S ohledem na pracnost dosažení kompromisních znění, které ČR pokládá za vyvážené, obecně zastává stanovisko zachovat jejich podobu při meziinstitucionálních jednáních v co nejvyšší míře. Jednání probíhají metodou „něco za něco“, přičemž nejzásadnější prvky pro obě strany jsou projednávány v tzv. „*package deal*“.

Z projednávání výše uvedeným procesem jsou **vyjmuty části nařízení v přímém vztahu k VFR** (převody prostředků, předfinancování, spolufinancování, decommitment), jež jsou projednávány současně s ním a u nichž musí být dosaženo jednomyslné shody na úrovni Evropské rady.

Do ukončení jednání platí zásada, že **nic není dojednáno, dokud není dojednáno vše**.

1.1 Rakouské předsednictví (AT PRES, 2. pol. 2018)

Za **AT PRES** začalo intenzivní projednávání na platformě SMWP, kde byla zahájena podrobná diskuse k jednotlivým návrhům nařízení nebo jejich částem. **Návrh ON** byl pro další vyjednávání **rozdělen do osmi bloků**:

- blok 1 – Strategický přístup a programování;
- blok 2 – Podmínky pro způsobilost a výkonnostní rámec;
- blok 3 – Monitorování, hodnocení, komunikace a viditelnost;
- blok 4 – Finanční podpora z fondů;
- blok 5 – Řízení a kontrola;
- blok 6 – Finanční řízení;
- blok 7 – Cíle a obecná pravidla podpory a přenesení pravomoci, provádění, přechodná a závěrečná ustanovení;
- blok 8 – Finanční rámec.

¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza.

Během projednávání připravilo AT PRES **konečnou podobu tzv. kompromisních textů** a na úrovni Rady se podařilo dosáhnout shody **pro bloky 1 a 5 ON** (neuzavřený zůstal blok 2, který byl rovněž projednáván), **u kterých byl schválen částečný mandát pro vyjednávání s EP**.

V průběhu AT PRES proběhla dále technická jednání k základním podmínkám, orientační diskuse k tematické koncentraci u Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), technické pomoci a aplikovatelnosti dohod o partnerství, orientační diskuse k nařízením o Evropském sociálním fondu plus (ESF+)², Interreg³ a ECBM⁴.

Podrobně byl projednán rovněž návrh nařízení o EFRR / FS, shody se ale dosáhnout nepodařilo a jednání bylo na úrovni Rady ukončeno až za následujícího rumunského předsednictví.

1.2 Rumunské předsednictví (RO PRES, 1. pol. 2019)

Na počátku roku 2019 vystřídalo AT PRES **rumunské předsednictví (RO PRES)**, které navázalo na intenzivní vyjednávání legislativy. RO PRES zahájilo projednávání dalších částí **ON**, a to **bloků 3, 4, 6 a 7**.

Detailně byl projednán návrh nařízení o Interreg, a také návrh nařízení o ESF+. Některé zásadní body, jako je výše podílu ESF+ nebo tematická koncentrace na sociální začlenění a na podporu nejchudších osob, jsou, stejně jako v případě ON a nařízení o EFRR / FS, součástí vyjednávání VFR.

RO PRES se také podařilo dojednat a dosáhnout částečného mandátu pro vyjednávání s EP v případě nařízení o EFRR / FS, ESF+ a Interreg.

Všechny zmíněné části ON (včetně již za AT PRES projednávaného bloku 2), a rovněž tak specifická nařízení o EFRR / FS, o ESF+ a o Interreg, se podařilo na pracovní úrovni dojednat do podoby částečného mandátu pro vyjednávání s EP, která byla opět potvrzena COREPERem II.

1.3 Evropský parlament a triology

Paralelně s projednáváním návrhů nařízení na pracovní úrovni Rady **probíhalo projednávání celého legislativního balíčku v EP**. Ten ke konci roku 2018 připravil **rozsáhlé sady pozměňovacích návrhů**, které pak schválil v prvním čtení 26. března 2019.

Pod vedením RO PRES byly zahájeny triology s EP. V jeho průběhu byly uskutečněny tři triology, zaměřené především na blok 1 ON, nepodařilo se však dosáhnout zásadní shody (pouze několik málo řádků), a vzhledem k časovému rámci (hlasování v prvním čtení, volby do EP) bylo konání triologů pozastaveno. Jejich pokračování bylo naplánováno až během finského předsednictví.

Výsledkem triologů budou schválené kompromisní texty jednotlivých nařízení, které budou představovat finální podobu legislativních předpisů pro programové období 2021–2027.

² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu plus.

³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Evropská územní spolupráce (Interreg) podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nástrojů financování vnější činnosti.

⁴ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o mechanismu řešení právních a správních překážek v přeshraničním kontextu.

1.4 Finské předsednictví (FI PRES, 2. pol. 2019)

V oblasti vyjednávání legislativy pro politiku soudržnosti pro budoucí období **FI PRES** prezentovalo jako své priority nalezení alespoň dílčí shody, aby členským státům bylo umožněno zahájit přípravu programů s ohledem na blížící se začátek programového období. V úvodní prezentaci ke svému předsednictví sdělilo, že má v úmyslu zaměřit své úsilí na **projednání částí legislativy politiky soudržnosti rozhodující pro programování, včasné zahájení implementace a její efektivitu**. Jako prioritu samotné politiky soudržnosti vidí FI PRES podporu růstu a konkurenceschopnosti v Evropě jako celku s důrazem na sociální soudržnost, s jejímž postupným navyšováním lze podle něj očekávat snížení potřeby společného financování politiky soudržnosti z prostředků EU.

Meziinstitucionální vyjednávání (trialogy) mezi EK, EP a Radou byly po přestávce **znovuobnoveny v říjnu 2019** a pokračovaly pod vedením FI PRES až do prosince 2019. Jednání SMWP i trialogů byla soustředěna na **blok 1, 2 a 5 ON**, včetně příslušných příloh, které obsahují klíčové podklady pro přípravu dohody o partnerství a operačních programů na národní úrovni.

Od září do konce roku proběhlo 13 technických jednání a 4 trialogy zaměřené na ON. **Společný návrh týkající se bloků 1, 2 a 5 byl jako kompromisní balíček předložen k předběžnému odsouhlasení na jednání COREPER II 18. prosince 2019.** Návrh byl s výhradami schválen.

V následujících kapitolách jsou rozepsány vybrané body schváleného balíčku, které lze považovat za dohodnuté.

1.4.1 Blok 1 Programování a strategické plánování

- ✓ Fondy DG HOME (AMIF, ISF, BMVI) nebudou součástí dohody o partnerství.
- ✓ Dohoda o partnerství má představovat stručný, věcný dokument, a došlo tak k značnému zkrácení jeho rozsahu (35 stran).
- ✓ Dohodu o partnerství je možné v průběhu programového období s ohledem na průběh implementace revidovat, především ve vazbě na střednědobou revizi.
- ✓ Jsou umožněny dva způsoby financování technické pomoci (TP) – mimo původně navrhovaných paušálních plateb je zavedena také možnost financovat TP na základě skutečných nákladů, a to jako samostatný program, jako prioritu v rámci programů nebo jako kombinaci obojího.
- ✓ Byl stažen návrh EP na včlenění ustanovení o velkých projektech.
- ✓ Přesouvat prostředky mezi prioritami v rámci jednoho fondu je umožněno až do výše 8 % alokace dané priority (původní návrh EK 5 %), a současně do výše 4 % alokace celého programu (původní návrh EK 3 %).
- ✗ Pozměňovacím návrhem EP bylo přidáno ustanovení o horizontálních principech (čl. 6a) jdoucí výrazně proti primární zásadě zjednodušování deklarované při přípravě nové legislativy.
- ✗ Došlo k nepřiměřenému rozšíření konceptu partnerského principu, oproti návrhu Rady, který ustanovení čl. 6 významně zjednodušoval.

1.4.2 Blok 2 Podmínky způsobilosti a výkonnostní rámec

- ✓ V souladu s návrhem Rady budou alokace programovány na 7 let namísto původního konceptu 5+2 (návazně na střednědobou revizi).
- ✓ Je umožněno předložit žádost o platbu i v případě nenaplnění základní podmínky. Toto ustanovení do určité míry zmírní dopad zpřísněného pravidla automatického zrušení závazku.

- ✘ Při posuzování, zda jsou při programování nebo ustanovování nového specifického cíle splněny základní podmínky, nebyl akceptován návrh Rady brát v úvahu princip proporcionality.

1.4.3 Blok 5 Řízení a kontrola

- ✓ Je umožněno ustanovit koordinační orgán na národní úrovni (zachován návrh Rady).
- ✓ Byla doplněna úprava výkonu účetní funkce coby následníka platebního a certifikačního orgánu (včetně ověření a potvrzení úplnosti, přesnosti a věrohodnosti účetní závěrky, což by mělo vést ke snížení rizika čistých korekcí).
- ✓ Doba splatnosti požadované částky příjemci řídicím orgánem je zkrácena na 80 dní oproti původnímu návrhu 90 dní, přičemž tato doba může být přerušena, pokud řídicí orgán nemá od příjemce potřebné informace k posouzení oprávněností žádosti.
- ✓ Odhady žádostí o platbu pro stávající a následující rok budou předkládány na národní úrovni (nikoli z úrovně řídicího orgánu, jak předjímal původní návrh EK).
- ✓ Je zachován (v souladu s úpravami Rady) princip jednotného auditu.
- ✓ Bylo odstraněno přednostní právo EK připomínkovat výběrová kritéria – odstraněna povinnost informovat EK o výběrových kritériích před předložením na monitorovací výbor či provedením jejich změn.
- ✘ V oblasti výběru operací je dle návrhu EP doplněno nadbytečné množství nových povinností, což působí proti záměru zjednodušení a snižování administrativní zátěže.

1.4.4 Projednávání specifických nařízení

U **návrhu nařízení o EFRR / FS** byla jednání soustředěna především na čl. 2 Specifické cíle, i s ohledem na jeho vazbu k ON, především k tematickým základním podmínkám. Od října 2019 proběhla 4 technická jednání a 1 trialog, jednání budou pokračovat za nadcházejícího chorvatského předsednictví.

Na ustanovení týkající se programování bylo zaměřeno i projednávání **návrhu nařízení o Interreg**. Bylo uskutečněno 6 technických jednání a 2 trialogy, doprovázené řadou informačních setkání. I zde budou jednání pokračovat.

V případě částí nařízení o Interreg vzal COREPER na vědomí pokrok dosažený v meziinstitucionálním jednání, přičemž tento pokrok také schválil.

U nařízení o EFRR / FS vzal COREPER pouze na vědomí dosažený pokrok.

K **návrhu nařízení o ESF+** se v červenci 2019 konala 2 technická jednání, úvodní trialog se konal 9. prosince 2019. Rada i EP se shodly na tom, že i zde je třeba se primárně soustředit na části rozhodné pro programování.

U **nařízení o Interreg se podařilo nalézt shodu u některých článků** a byla schválena finální podoba jejich textu. **U ostatních projednávaných specifických nařízení (EFRR / FS, ESF+) k předložení finálních kompromisních návrhů ke schválení v trialogu prozatím nedošlo.**

2 „Just Transition Fund“

Námět na **vznik fondu napomáhajícímu v restrukturalizaci uhelným regionům** vzešel již ze strany EP, který navrhl **doplnění nového nástroje, tzv. „Just Energy Transition Fund“**, do svého usnesení k návrhu VFR v položce věnované životnímu prostředí a klimatu. Mělo se jednat o fond, jehož cílem je

zmírnit socioekonomické a environmentální dopady na pracovníky a regiony dotčené závislostí na uhlí a jeho zpracování. **Alokaci fondu stanovil EP ve výši 4,8 mld. EUR.**

Tuto myšlenku následně přejala EK, která již hovoří o tzv. Fondu pro spravedlivou transformaci (Just Transition Fund, JTF). **Fond by měl napomoci plnění závazku o klimatické neutralitě v roce 2050 přijatém na úrovni Evropské rady spravedlivým („just“) způsobem.**

Budoucí JTF by mohl být využitelný například pro modernizaci energetických systémů a přechodu k nízkouhlíkovým technologiím, na rekvalifikaci pracovníků či řešení environmentálních dopadů. Do budoucna vidí nová EK tento nástroj jako vhodný prostředek pro snižování sociálních dopadů a ekonomickou transformaci dotčených regionů (tj. primárně regionů, kde dochází k útlumu těžby uhlí nebo kde jsou významné náklady na snižování emisí CO₂). Mělo by jít o regiony na úrovni NUTS 2, jejichž způsobilost by byla stanovena na základě environmentálních (emise CO₂) a socioekonomických kritérií (zaměstnanost v relevantních odvětvích).

Jelikož návrh JTF není součástí návrhu VFR, není tedy v této fázi součástí vyjednávání o VFR na Evropské radě. **V průběhu listopadu 2019 měl být ze strany EK předložen návrh nařízení k JTF, jeho zveřejnění bylo ale nakonec posunuto na polovinu ledna 2020⁵.**

Výše alokace tohoto fondu (včetně národních obálék), stejně jako forma řízení fondu a podmínky jeho využití (kritéria čerpání, oblasti a projekty, na které bude možné prostředky použít apod.), tak k datu, ke kterému byl zpracován tento materiál (31. prosince 2019), nebyly známy.

3 Víceletý finanční rámec a negobox

Jak bylo uvedeno výše, pro politiku soudržnosti je zásadní rovněž celkové nastavení VFR pro období 2021–2027, které bude zakotveno v samostatném **nařízení o VFR**.

Vybrané prvky z balíčku nařízení k politice soudržnosti, které jsou z věcného hlediska **provázány s horizontálním vyjednáváním VFR**, byly vyňaty do tzv. **negociačního balíčku (negoboxu)** – jedná se o zásadní implementační podmínky s významným finančním dopadem – a jsou společně s ním projednávány na **Ad Hoc pracovní skupině k VFR** (v gesci Ministerstva financí). Následně budou jednomyslně schvalovány hlavami států a vlád na úrovni Evropské rady.

Pro ČR jsou v negoboxu v rámci politiky soudržnosti klíčové zejména následující oblasti - priority pro vyjednávání:

1) Tematická koncentrace EFRR

Pro budoucí programové období navrhla EK namísto současných 11 tematických cílů **5 cílů politiky (CP)⁶**. Návrh nařízení stanovuje pravidla tematické koncentrace EFRR pro ČR tak, že **na CP1 a CP2 by mělo být vyčleněno 75 % všech prostředků tohoto fondu**. ČR odmítá takto striktní nastavení tematické koncentrace EFRR a usiluje v průběhu celého vyjednávání o jeho snížení.

Mezi akceptovatelné úpravy tematické koncentrace EFRR patří:

- započítání příspěvku FS ke klimatickým změnám do tematické koncentrace EFRR, obdobně jako je tomu v programovém období 2014-2020,
- odpočet investičních specifických doporučení Rady nad rámec CP1 a CP2 z tematické koncentrace,

⁵ Zveřejnění návrhu nařízení o JTF je očekáváno 14. ledna 2020. Vláda bude následně o parametrech tohoto fondu a dalších krocích připravovaných na národní úrovni informována v samostatném materiálu.

⁶ CP1 – Vývoj a výzkum, podpora podniků a digitalizace společnosti, CP2 – Ekologie a životní prostředí, energetika a klima, CP3 – Doprava a vysokorychlostní internet, CP4 – Trh práce, sociální otázky, vzdělávání a zdravotnictví, CP5 – Udržitelný rozvoj území.

- stanovení společného procentního podílu pro CP1 a CP2,
- možnost započítávat prostředky na investice v rámci CP5 do tematické koncentrace, jde-li o operace relevantní pro CP1 a CP2.

2) Pravidlo zrušení závazku (N+X)

Pravidlo zrušení závazku **určuje možnou dobu čerpání alokovaných prostředků** na jednotlivé roky programového období, kdy při pravidlu N+2 navrženém EK by např. alokace roku 2021 musela být vyčerpána do konce roku 2023. ČR nesouhlasí s návrhem na zpřísnění tohoto pravidla a je toho názoru, že tlak na zrychlení čerpání nesmí vést k výběru méně kvalitních projektů. **Prosazuje proto při vyjednávání zachování pravidla N+3 na celé programové období.** Ústupovou variantou je kombinace pravidel N+3 (na počátku období, např. na roky 2021–2023), a následně N+2 (pro zbytek období).

3) Míra spolufinancování

EK navrhuje zachovat stávající pravidlo stanovení **spolufinancování na regionální úrovni. V ČR bude podpora nově realizována ve všech třech kategoriích regionů⁷.**

Současně **došlo v návrhu EK k výraznému snížení míry evropského spolufinancování**, a to z dnešních 85/(80/60/50) % na 70/55/40 % (méně rozvinuté regiony/přechodové regiony/více rozvinuté regiony). To bude mít v ČR výrazný dopad na výši národního spolufinancování, zejména v případě přechodových regionů⁸, kde dojde mezi programovými obdobími k poklesu evropského podílu o celých 30 %. ČR je připravena diskutovat mírné snížení míry evropského spolufinancování, **návrh EK je však velmi radikální a měl by zásadní dopad na tempo čerpání a na výši spoluúčasti konečných příjemců, jakož i státního rozpočtu.**

4) Převody mezi fondy

ČR prosazuje větší flexibilitu ve využití fondů. Mělo by být umožněno pružně reagovat na stávající či nové výzvy a efektivně je za přispění prostředků EU fondů řešit. Původní návrh ON umožňuje převod až 5 % alokace jakéhokoli fondu do jiného. **Záměrem ČR je zakotvit v nařízení možnost převodu až 10 % objemu jakéhokoli fondu politiky soudržnosti do jiného, přičemž bychom se nebránili ani limitům ještě vyšším.**

5) Výše předběžného financování

ČR obecně vítá, že i v novém programovém období bude zachováno předběžné financování. **Navržené míry předběžného financování ale považuje ČR za nedostatečné** (klesají cca na jednu pětinu vůči stávajícímu období). Navržená míra 0,5 % celkové alokace ročně bude mít dopad na finanční toky členského státu a může mít negativní vliv na hladké zahájení implementace programového období. **Navržené nízké předběžné financování z EU se navíc negativně promítne do plnění už tak zásadně zpřísněného pravidla zrušení závazku (N+X). ČR proto prosazuje navýšení míry předběžného financování** po dobu celého programového období, a to ideálně ve výši 2,5 % v prvních třech letech, a následně ve výši 2 % celkové alokace.

Rozhodnutí o výše uvedených prvcích pak bude následně rozpracováno ve formě návrhu konkrétních článků v relevantních legislativních předpisech a bude muset proběhnout diskuse na SMWP a dialog.

Byť jednání o legislativě politiky soudržnosti na SMWP a celkovém nastavení podoby VFR na Ad Hoc pracovní skupině k VFR probíhají paralelně, lze očekávat, že **k dohodě nad výše uvedenými klíčovými**

⁷ Dle návrhu ON budou prostředky ERDF a ESF+ alokovány v rámci tří kategorií regionů na úrovni NUTS 2, a to „méně rozvinuté regiony“ s HDP/ob. pod 75 % průměru EU-27, „přechodové regiony“ s HDP/ob. v rozmezí 75-100 % průměru EU-27 a „více rozvinuté regiony“, jejichž HDP/ob. přesahuje 100 % průměru EU-27. Dosud měla ČR regiony pouze ve dvou kategoriích (více rozvinuté regiony – Praha, méně rozvinuté regiony – všechny ostatní NUTS 2 regiony v ČR).

⁸ Dle aktuálního propočtu budou mezi přechodové regiony zařazeny regiony NUTS 2 Jihovýchod, Střední Čechy a Jihozápad.

prvky negoboxu dojde později, což ovlivní i okamžik finalizace legislativy pro politiku soudržnosti, a následně také přípravu dohody o partnerství a operačních programů.

3.1 Postup vyjednávání negoboxu za FI PRES

Jednání nad jednotlivými částmi negoboxu probíhala během AT PRES i RO PRES, ale shoda se nalézt nepodařila. Pozice kohezních zemí a EP na straně jedné a čistých plátců na straně druhé zůstávají od sebe velmi vzdálené, důvodem je zejména výpadek plateb UK. Jelikož je z časových důvodů třeba pokročit ve vyjednávání o budoucím VFR, byl ze strany **FI PRES připraven upravený návrh negoboxu včetně prvních čísel, který byl předmětem jednání Evropské rady ve dnech 12. a 13. prosince 2019.** Návrh byl ale ze strany většiny členských států považován za nepřijatelný, nedošlo ke schválení ani jeho dílčích částí a bude tak muset být přepracován, nyní již v gesci nového předsedy Evropské rady Charlese Michela.

Z hlediska ČR byly součástí návrhu i některé pozitivní prvky, nicméně většina úprav byla nevyhovující, a návrh tak jako celek nebyl podpořen:

- ✘ Byla snížena celková alokace na politiku soudržnosti, což pro ČR není akceptovatelné.
- ✘ Úroveň tzv. záchranné sítě⁹ byla snížena oproti původnímu návrhu 76 % alokace programového období 2014–2020 na 73 %, což by mělo dopad i na alokaci ČR, která by tak byla dále snížena. Vůči tomuto návrhu je postoj ČR zásadně negativní.
- ✘ Možnost převodů mezi fondy byla zachována na úrovni navržené EK, tj. ve výši 5 %.
- ✘ Nově byla navržena možnost započítat do tematické koncentrace EFRR také prostředky z FS, pokud byly vynaloženy na „zelený“ cíl politiky ve výši přesahující 50 %. V tom případě budou započteny pouze ty prostředky, které zmíněných 50 % přesáhnou. Ze strany ČR je prosazováno zohlednění investic FS do tematické koncentrace, nicméně o reálné účelnosti tohoto návrhu lze pochybovat.
- ✓ Členským státům by bylo umožněno se na začátku programového období rozhodnout, zda bude tematická koncentrace u EFRR aplikována na národní, nebo na regionální úrovni – pro ČR by aplikace na regionální úrovni znamenala mírné snížení požadavků na tematickou koncentraci EFRR tím, že pro méně rozvinuté regiony by byla stanovena její nižší míra (65 % oproti 75 % při aplikaci na národní úrovni).
- ✘ Výše spolufinancování byla zachována dle návrhu EK (tj. 70/55/40 %).
- ✓ Byla navržena míra evropského spolufinancování ve výši 60 % pro novou kategorii tzv. „*phasing out*“ regionů, definovaných jako ty, které byly v programovém období 2014–2020 méně rozvinutými, zatímco v novém období budou patřit mezi přechodové. Jde tedy o 5% navýšení míry spolufinancování EU, což lze hodnotit pozitivně. Ustanovení by se týkalo regionů Střední Čechy, Jihozápad a Jihovýchod.
- ✘ Pravidlo zrušení závazku bylo upraveno tak, že závazky z let 2021 a 2022 by byly v určitém procentu připočteny k závazkům pro následující roky až do roku 2025. Princip přepočtu byl poměrně složitý a pro některé roky by přinesl neúměrné zvýšení alokace nutné k vyčerpání (pod pravidlem N+2).

⁹ Záchranná síť navrhovaná EK spočívá v tom, že přiděl daného členského státu nemůže být nižší než stanovené % částky, kterou obdržel v období 2014–2020 (v současném období byla odpovídající bezpečnostní síť stanovena na úrovni 55 %). V období 2021–2027 se tato záchranná síť týká pěti zemí: Maďarska, Litvy, Estonska, Malty a České republiky.

- ✘ Bylo zachováno nastavení výše převodu i pravidla pro CEF¹⁰ dle návrhu EK – tj. převod z FS ve výši 10 mld. EUR (v cenách r. 2018) a zachování prostředků v rámci národních obálek jen do roku 2023.

Evropská rada vyzvala k pokračování jednání a předala vyjednávání do rukou předsedy ER Ch. Michela, jelikož návrh FI PRES nebyl akceptován. Je tak nutné nadále detailně sledovat vývoj i v této oblasti, zejména s ohledem na definované priority ČR v oblasti politiky soudržnosti.

¹⁰ Program „*Connecting Europe Facility*“ (CEF) je překládán jako Nástroj pro propojování Evropy a je zaměřen na poskytování finanční pomoci Unie na budování transevropské sítě, k podpoře projektů společného zájmu v odvětvích dopravních, telekomunikačních a energetických infrastruktur a k využívání potenciální synergie mezi těmito odvětvími.